

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא

עג.

עין משפט
נר מצוה

א) ונכרית ית. ושי"ג, [ב] ונשך מושך גיטיה ל. ד"ה מה מושך לעיל סה. ד"ה מה שעתין. א) ולעיל ל. חולין פד. ד) ונשך סה. ושי"ג, ט) והיא שעתה אחו"ל דקא מחלי גבייה כ"י רש"י, ו) נשך מושך לעיל ל. ומוס' חולין פד. ט) ונכרית ש"ס דפוס אמ"ד נלווה יד למחוק הך דופן שבתא וכתבו מחמת ברכות : ונאמת הערוך ערך בשם מביא רביה ו'.

הגהות הב"ח

א) גבי מורי דנפיש ג"כ ע"ל ריש דף ג' ע"א:

הגהות הגר"א

א) גבי מאי בינייהו ג"כ הר"ש ל"ג מאי בינייהו וכתב ב"י דלא פליגי וכן משמע ברמב"ם שהשמיט כל ז' : [ב] רש"י ד"ה תגרא חתמא. למ"ד כו. ג"כ ור"ף פ"י להפך ומ"מ אין ג"מ ליגרא לפי פ"י ב"י דלא פליגי : [ג] תוס' ד"ה מאי ר"ח פ"י כו. ג"כ אכל ב"י פ"י בשם ר"ח שנתן להם שטר עמלא אלא שהם מקבלים אחריות הדך (ועמ"ש כינוי ב"ד ס"י קע"ג ס"ק ל"ד) : [ד] שם ר"ח חבור. ר"ח גריס כו. ג"כ אכל הרמב"ם מפרש שקוה עגל קטן ומנחו טו' :

כרשום מוכר. אס קיבל עליו מוכר אחריות הדך: מוסר. דאין כאן מלוה עד שתמכר וכל מה שנמכר ציורק של צעלים הראשונים הוא: כרשום לוקח אסור. דמהשתא מלוה הוא גביה ויהיב ליה טופיינה מדימיה דביביתא: פנס לי. לזמן פלוני מפירות שיש לי שם: יש לו שם מוסר. דמהשתא אוקמינהו כרשומיה. ואע"ג דלא משך סאה בסקה לאו רבית קלוזה היא אלא אכך רבית דרובנן וכי יש לו לא גזר: אין לו כחווס מקום אסור. דבשכר הממתה נתן לו זה במקום היוקר: והחמרים מעלים במקום היוקר כמקום הוול ואין חוששין. החמרים המשמכרים כחבוזה ומביאים ממקום הוול למקום היוקר מותר להם ליקח מעות מצעלי צמים עשירים במקום היוקר ע"מ ליתן להם לזמן פלוני הפירות כשער מקום הוול ואין חוששין שיהא רבית שכר הממתה מעות דכמפרש ואזיל: מ"ט רב פפא אמר ניהא לכו דמגלו לכו סרעא. שעל ידי ומתווי של זה הם ניכרים סחורים ומכרים אותם צעלי צמים של מקום הוול ונותנין להם בסקפה ומשתכרים אללם ואפילו לא היה זה ממתין להם שום זמן אלא להביא לו מיד נוח להם לטרות ולהיות שלוחים לקבל עליהם אחריות הדך על ק: דמוולי גבייהו. בני מקום הוול כששומעין שאין אלו משמכרין בה מוולי גבייהו כדי שלא ימשכו ידיהם מלהרגיל אללל: מרגא חוסא. תגר שאינו ניכר עדיין. [ב] למאן דאמר דמגלו לכו סרעא איכא למ"ד דמוולי גבייהו ליכא דכיון דאינו ניכר להם אין מאמינים בדבריו שהוא נותנם במקומו כוול ולא מוולי גביה: כסורה אולן ארבע. גריזי צוחא: ככפרי. שם מקום: אולן שיסא. גריזי צוחא: ונשקול שיסא. כיון דמקבל עליה אונסא דלורחא אין כאן רבית ואפילו לא קיבל עליה אונסא דלורחא קמי החמרים מעלים במקום היוקר כמקום הוול: מהו לעשות כגריטאוס כן. כשאר פרמטיא כגון שברי וזב וכסף ושאר מיני מתכות מי אמרין תבואה דמדיד לשיכח הוא דאולי ואחו כל שעתא אמרין ניהא לכו דמגלו לכו סרעא אי גבייהו דמי שאל שאל פרמטיא ליכא גילוי תרעא ולא אחלי גבייהו דמי שמכר לו עכשיו לא ימכור לו למחר ופרמטיא שלקח היום אינו לוקח למחר: פרידסא. לקוה יין מן הכרם צמים פחותים כל פירות שנה זו בכך וכן ולוקחין אחר שהן צוסר או סמדר אבל עדיין לא הגיע לזכור: רב אסר. דמשום הקדמת מעות לזמן הצביר קמוולי גביה וכו' אגר נטר ליה: כיון דהוי ציה סינחא. פועמים שיש לקבול בכרם כגון צבד או גשמים או קרח ומפסקיד הכל ומקבל עליו כל ספיקי הפסק לא מוחזי כאגר נטר ליה. תיוהא נראה צעיני דבר חרטה כמו קדושין (דף מ: מ) תוהא על הראשונות: מוודה רב צבורי. מקום שצורין כרמים בשוררים בעגלה ומולכין את העגלה בין שורות הכרמים ומתקלקלין רבלי השוררים בקלחי שרשים שבקרקע והפסקין רב: כצעי שיצנא. צעלי צמים המלוים תבואה לאריסס לורע ומשלמין להם לגורן תבואה חדשה: שיעו צנופה דארעא. כחרש ובקציר מעט: הויא רהלושא. סאה צנופה: מנטרי נאג. שומרי הקמות עד הקציר: הפוהו צבי דרי. סייעו את בני הבקעה צדישת תבואה כגורן בהולכה ובהבאה סיועה פורתא לפי שצביל שחם ממתינים שכרם עד גמר מירוח הגורן הם נותנים לכס מתנה יותר על שכרם לפיכך סייעו אותם כדי שתישאר פועלתכם מושכת עד כלות הגורן ושכירות אינה משתלמת אלא לכסוף ואין כאן המתנה ואם יוסיפו לכס אין זה שכר המתנה שכרם אלא אחולי מוולי לגבייהו: כולי ענמא. החוכרים שדויהם לאריסס: שקלי ארבעה. כורין בחכירות השדה: ומסקלי לאריסא צניסן. כופין אותם לקצור תבואתו ולהסתלק ממנה צניסן: ומר משום נטר ליה עד אייר. שקיל שיסא. וקא סלקא דעתך משום המתנה החכירות קא מוספי: אסון הוא דעבדושו שלא כדין. שאתם מסלקין אותן צניסן ועדיין לא נתמלאת התבואה בקשיה ומפסקין אותן הרבה וארעא לאריסא משתעבד עד שתצביל הזמורות כבך וכך המשוי והם שוים יותר בשעת שזמרת הכרמים וליכא תיוהא בזמורות כמו בפרי וכן מנריך שמואל להפוכי צארעא:

ברשות מוכר מותר. וכגון שנתן לו שכר עמלו ומונוו שלא יהא טורח לו בשכר הלוואה ואת"ל א"כ מאי קמ"ל וי"ל דסיפא אינטרין ליה כרשום לוקח אסור דס"ד ללא מיחוי כרביית כיון שהוא מוכר במקום היוקר כמו שהוא נותן לו כאן במקום הוול:

HebrewBooks.org ©Moznain Publishers. No commercial use allowed.

החמרים מעלין במקום היוקר בבמקום הוול. פירש צקונטרס אפילו אחריות הדך בהליכה ובחזרה על החמרים ואי אפשר לומר כן דלעיל (דף סה). גבי טרשא דרב חמא פ"י צקונטרס גופיה שהיה אחריות ההליכה על רב חמא אע"ג דהווי צבקי לכו מיכסא ונקטי לכו שוקא ואפילו היה שם אחריות עליהם של מקבלים יש להמר שם יומר מכאן דצבקר דצבקי לכו מיכסא ונקטי לכו שוקא יותר מצמורות אחרות הויא שויה טפי והווי זבני לה ציורק אכל כאן מה שהיו ניכרים סחורים ע"י המעות ומגלו לכו סרעא כך היה נעשה להם צמעות אחרים וכל לזין כמו כן משמכרים ועוד דפריך צמסוך אדרב דשקלי חמשא כסורה ומקבל אונסא דלורחא ונשקול שיסא ולא פריך לא ליקביל אונסא דלורחא אלא נראה דאחריות הדך כחומרם עם התבואה ממקום הוול היה על צע"כ והחמרים היו משמכרין צמעות בהליכה ממקום היוקר למקום הוול בשום סחורה ואי לאו טעמא דמגלו לכו סרעא או מוולי גבייהו הווי אסור דבשכר הלוואה של הליכה היו טורחין להם בחזרה:

מאי טעמא ניהא דהו דמג"י דהו תרעא. לא ה"מ למימר כגון דיבזי לכו שכר עמלא כדפי' צרשות מוכר מותר כי זה לא היה שום חידוש [ג] ור"ח פ"י דאפילו שכירות החמרים נותן צע"כ לחמרים ומ"מ נראה דמודה ללא ייבז שכר עמלא דאי ייבז לא הווי צריך כלל לטעמא דגלווי תרעא ואחלי גבייהו ומה שדחק ר"ח לומר שנתן שכר החמרי לפי שדומה לו שכר מוטע גלוי תרעא וצונס דחק דהקילו חכמים צרביית דרבנן כמו לעיל (דף סט). ריש עגלא לפטומא:

ניהא דהו דמג"י דהו תרעא. פירש צקונטרס ע"י מעות שצדים ניכרים סחורים ומקייפין להם סחורות אחרות וקשה דקאמר איכא בינייהו מרגא חתמא ולפירושו איכא בינייהו מני מרגא יסן דטעמא דמגלו לכו סרעא ליכא שהרי ניכרים הם מיני קדם ונראה כפי' ר"ח דפירש דטעמא דמגלו לכו סרעא שצעלי צמים המלוים מגלים להם שערי היוקר שפעמים בעוד שהולכים החמרים למקום הוול וחורין מתייקרין כאן וצעלי צמים מודיעין להם ומסייעין להם למכור: [ב] רורי דנפיש פסידיהו. ו' ר"ח גרים בתוורי ופי' שמוכר עגלים קטנים ולדות עדרו אשר יולדו לו צבשה זאת ומודה רב צבו דשרי שרגילות הרבה שמפילות והוה הקלקול יותר מתיוהא של פרדס: ד' שבישי שישבשא. פי' צקונטרס צעלי צמים המלוים תבואה לאריסס לורע ומשלמין להן לגורן תבואה חדשה ולא אשכחן בשום דוכחא שקורין זה שבישי ושבישי היינו זמורות שמתרגס (בבאש"ט מ) שלשה שריגס תלת שיבשין וכן (ברכות דף ט:) דלא ייבז מר שיבשא לאריסא' [א] וכן שיבששתא מאריסא) ור"ח פירש שנותנין מעות לצבל הזמורות כבך וכך המשוי והם שוים יותר בשעת שזמרת הכרמים וליכא תיוהא בזמורות כמו בפרי ולכן מנריך שמואל להפוכי צארעא:

קבא א מ"י פ"ט מה"ל מלוה ולה הפכה ט סמג לזין קבג קלו טו"ש"ע ר"ד ס"י קע"ג טע"י טו: קב"ב ב מ"י ס" טו"ש"ע שם טע"י ז: קב"ג ג ד ר מ"י ס"ט הל' ז מ ועי"ן בשהנח וכו"מ טו"ש"ע שם טע"י ז ועי"ן ב"י: קב"ד ז מ"י שם פ"ח הל' ה ועי"ן בהשנח ובמ"מ טו"ש"ע שם טע"י ז: קב"ה ח מ"י וסמג שם טו"ש"ע ז: קב"ו ט מ"י וספ"י התוס' וע"ש: קב"ז ט"ו מ"י שם הל' ו טו"ש"ע שם טע"י ז: קב"ח י מ"י שם הל' ז טו"ש"ע שם טע"י ז: קב"ח ב מ"י שם הל' ח סמג שם:

מוסף רש"י

אדם חשוב שאני. יש לו להחמיר על עצמו יותר (מו"ק ב') לפי שלמדים הימנו (כתובות 19). שהיוה אותו שהוא מיקל עומד ומיקל יותר (שבח 18).